

Reosiguravači efikasniji od osiguravača

■ Značaj reosiguranja vidi se u činjenici da je u 2011. godini 325 katastrofa napravilo ekonomske gubitke oko 370 milijardi dolara, od čega je samo 116 milijardi pokriveno osiguranjem. Veći deo tog iznosa je isplaćen od reosiguravača. Uz to, troškovi osiguranja u Srbiji u 2011. iznosili su oko 41 odsto merodavne premije, odnosno oko 10 puta više nego troškovi sprovođenja reosiguranja

Piše:

Branko Pavlović
član Izvršnog
komiteta Delta
Generali Osiguranja i
predsednik Udruženja
aktuara Srbije

Osiguranje je prenos rizika, sa kojima se osiguranici suočavaju svakodnevno, u osiguravajuće društvo u zameću za cenu, premiju osiguranja. Reosiguranje je prenos dela rizika koje društvo za osiguranje, nakon preuzimanja od klijenta, prenosi na reosiguravača. Osiguravajuće društvo tako smanjuje sopstvenu izloženost riziku, kolebljivosti poslovnog rezultata i postiže predvidljivost troškova za štete. Značaj reosiguranja se vidi iz činjenice da su u 2011. godini 325 katastrofa napravile ekonomske gubitke oko 370 milijardi dolara, od kojih su samo 116 milijardi, pokrivena osiguranjem. Veći deo tog iznosa je isplaćen od strane reosiguravača. Bez reosiguranja, osiguravači ne bi bili u mogućnosti da pruže pokriće za štete nastale nakon katastrofalnih događaja, kao što su zemljotresi ili uragani, kao ni za neuobičajne rizike, ili bi mogli da pruže pokriće, ali samo uz neodrživo visok nivo premije.

Premija reosiguranja raste

Posle usporenog oporavka domaće ekonomije i dve godine rasta BDP-a, u 2012. godini, BDP je pao 1,7 odsto. Ostali makroekonomski indikatori su, takođe, pogoršani u odnosu na prethodnu godinu. Inflacija je porasla za više od pet procentnih poena, nezaposlenost je porasla za oko jedan procentni poen, a prosečna zarada izražena u evrima pala dva odsto. Ipak, premija osiguranja beleži nominalni rast u dinarima od oko sedam odsto, a premija reosiguranja oko 13 odsto.

U 2012. godini na srpskom tržištu osiguranja reosiguranjem se bavilo četiri društva: DDOR Re, Delta Generali reosiguranje,

Dunav-Re i Wiener Re. Bilo je 55 zaposlenih u društvima koja se bave poslovanjem reosiguranja, kao i prethodne godine. Trend opadanja tržišnog učešća društava u domaćem vlasništvu je prilično snažan u nekoliko poslednjih godina. U 2008. godini Dunav-Re je imao 70 odsto tržišnog učešća, dok se u 2012. sveo na 38 odsto. Tržišna utakmica se odvija najviše između kompanija Dunav-Re i Wiener Re. Delta Generali reosiguranje i DDOR Re pretežno koriste matične osiguravajuće kompanije za transfer rizika stranim reosiguravačima, zbog zakonske regulative koja ne dopušta direktno reosiguranje osiguravača u inostranstvu. Koncentracija portfelja na tržištu merena Herfinahl Hirschman indeksom je visoka, ali se smanjuje sa 3.333 u 2011. godini na 3.210 u 2012. godini.

Ukupna premija reosiguranja iznosila je 11 odsto premije celog tržišta osiguranja i reosiguranja u 2011. godini, odnosno društva za osiguranje su 12,3 odsto svoje premije prenela društvima za reosiguranje. U 2012. godini društva za reosiguranje su cedirala 13,0 odsto svoje premije. Najveća premija reosiguranja ostvarena je u imovinskim osiguranjima, više od 71 odsto ukupne premije.

U 2012. godini na srpskom tržištu reosiguranja ostvarena je premija od 8,01 milijardi dinara, što je za 13 odsto više nego godinu dana ranije. Iako je početkom petogodišnjeg perioda premija imala rast, u 2011. godini trend je promenjen u blago opadanje, da bi se u 2012. godini ponovo vratio na rast. Premija neživotnog reosiguranja je dominirala sa 97 odsto.

Premija reosiguranja u samopridržaju je rasla do 2010. godine i onda počela da opada, tako da se u 2012. godini smanjila za 14 odsto. Najveća premija posle retrocesije ostvarena je u imovinskim osiguranjima, oko 49 odsto ukupne premije u samopridržaju. Očigledno, postoji velika razlika u strukturi premije reosiguranja i premije reosigurnaja u samopridržaju, pa se može zaključiti da domaći reosiguravači imaju relativno mali kapacitet. Zato zadržavaju jednu

trećinu premije osiguranja motornih vozila koje ima srazmerno malu maksimalno moguću štetu, dok zadržavaju samo oko 10 odsto premije imovinskih osiguranja, čije maksimalne štete znatno premašuju samopridržaje domaćih društava.

Rešene štete

Iznos rešenih šteta fluktuirao u poslednjih pet godina na srpskom tržištu reosiguranja. U 2012. godini likvidirano je 3,08 milijardi dinara šteta, što je značajan rast u odnosu na prethodnu godinu od 29 odsto. Najveće štete su likvidirane u imovinskim osiguranjima, oko 54 odsto ukupnih šteta. Razlika u strukturi šteta je velika u odnosu na osiguranje gde je najviše šteta, oko 33 odsto, rešeno u osiguranju od autoodgovornosti.

Srpsko tržište reosiguranja u 2012. karakteriše sledeće

- porast bilansne sume društava koja se bave reosiguranjem za 7%, koja iznosi 9,68 milijardi dinara,
- povećanje kapitala od 21%, koji iznosi 2,59 milijarde dinara,
- povećanje neto dobitka od 19%, koji iznosi 0,44 milijardi dinara,
- povećanje tehničkih rezervi od 11%, koje iznose 4,19 milijarde dinara,
- povećanje ukupne premije od 13% koja iznosi 8,01 milijardi dinara,
- smanjenje ukupne premije u samopridržaju od 14% koja iznosi 1,24 milijarde dinara,
- povećanje ukupnih rešenih šteta od 29% koje iznose 3,08 milijardi dinara,
- smanjenje ukupnih rešenih šteta u samopridržaju od 3% koje iznosi 0,84 milijarde dinara,
- koncentracija na tržištu reosiguranja merena Herfinahl Hirschman indeksom je visoka, ali se smanjila za 4% na 3.210,
- broj od četiri društava koja se bave reosiguranjem se nije menjao i
- broj od 55 zaposlenih u društvima koja se bave reosiguranjem se nije menjao.

Rešene štete u samopridržaju su gotovo tri puta uvećane u periodu od 2008. do 2010. godine, zatim su smanjene za oko 16 odsto u 2011. i blago smanjene, za tri odsto, u 2012. godini. Pad rešenih šteta u poslednje dve godine koje isplaćuju domaći reosiguravači je u direktnoj korelaciji sa smanjenjem premije koju su oni zadržali u istom periodu.

Ukupne rešene štete na domaćem tržištu osiguranja u 2012. godini iznosile su oko 25,1 milijardi dinara. Rešene štete koje su reosiguravači isplatili osiguravačima iznosile oko 12 odsto šteta osiguranja, odnosno 3,08 milijardi dinara. Rešene štete koje su retrocesionari isplatili domaćim reosiguravačima u istom periodu, bile su oko 2,2 milijarde dinara, odnosno oko 9 odsto šteta tržišta osiguranja.

Racio šteta je izračunat standardnim aktuarskim formulama kao količnik merodavnih šteta i merodavne premije uz aproksimaciju da su sva regresna potraživanja naplaćena. Racio šteta reosiguranja je i dalje

Zahvaljujući malim troškovima sprovođenja i velikim finansijskim prihodima, sve kompanije u Srbiji koje se bave poslovima reosiguranja su iskazale dobit u 2012. godini

vrlo povoljan i iznosi 39 odsto u 2012. godini, iako je za pet procentnih poena nepovoljniji nego u prethodnoj godini. Racio šteta u samopridržaju celog tržišta reosiguranja za rizike koji ostaju reosiguravačima posle retrocediranja je obračunat konzistentno sa prethodnim. Nepovoljan je i iznosi 133 odsto u 2012. godini, odnosno za 44 procentnih poena je veći nego u prethodnoj godini. Uprkos tome, zahvaljujući malim troškovima sprovođenja i velikim finansijskim prihodima, sve kompanije u Srbiji koje se bave poslovima reosiguranja su iskazale dobit u 2012. godini.

Ostali pokazatelji

Tehničke rezerve u poslovima reosiguranja su zbirno posmatrano imale izražen trend rasta u prethodnih pet godina. U 2012. godini veće su za 11 odsto u odnosu na prethodnu godinu, dok je premija porasla za 13 odsto. U petogodišnjem periodu, tehničke rezerve su porasle znatno više od premije, rezerve 112 odsto, a premija 79 odsto.

Troškovi sprovođenja reosiguranja u 2012. godini iznosili su 288,3 miliona dinara, odnosno smanjeni su za 7 odsto. U 2011. i 2012. godini ovi troškovi su bili na

Tabela 1: Premija u poslovima reosiguranja u Srbiji u poslednjih 5 godina (000 RSD)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Premija reosiguranja	4,485,320	6,446,003	7,139,369	7,103,183	8,012,835
Premija reosiguranja u samopridržaju	1,041,399	1,691,837	1,804,027	1,453,191	1,244,837

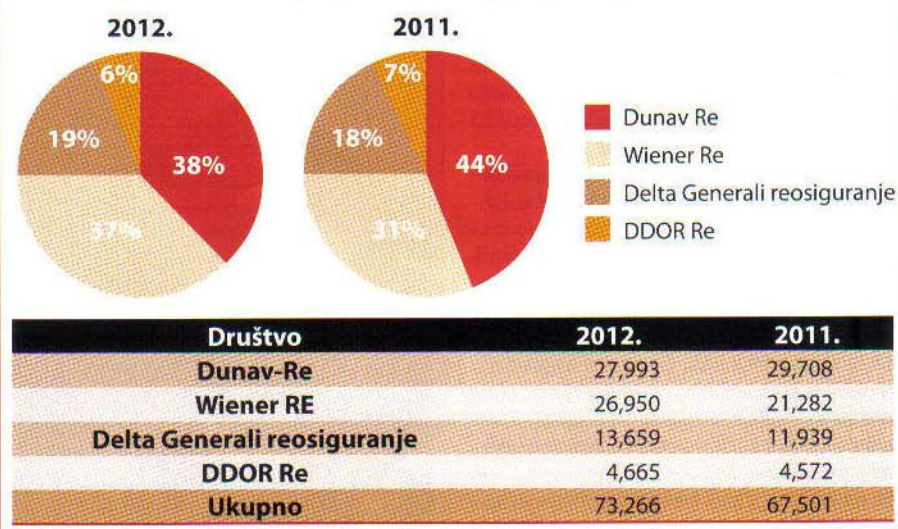
Tabela 2: Rešene štete u poslovima reosiguranja u Srbiji u poslednjih 5 godina (000 RSD)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Rešene štete reosiguranja	1,967,462	2,842,978	2,915,270	2,392,327	3,083,121
Rešene štete reosiguranja u samopridržaju	349,776	854,798	1,026,065	865,499	841,354

Tabela 2: Racio šteta tržišta reosiguranja u Srbiji (mil. EUR)

	Reosiguranje		Reosiguranje u samopridržaju	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Merodavna premija	69.47	66.67	6.72	8.15
Merodavne štete	27.30	22.45	8.92	7.22
Racio šteta	39%	34%	133%	89%

Slika: Premija u poslovima reosiguranja društava za osiguranje u Srbiji (000 EUR)

nivou od oko četiri odsto merodavne premije poslova reosiguranja. Poslovanje reosiguravača je mnogo efikasnije od poslovanja osiguravača, što se vidi iz podatka da su troškovi sprovođenja osiguranja u Srbiji u 2011. godini iznosili oko 41 odsto merodavne premije, odnosno oko 10 puta više nego troškovi sprovođenja reosiguranja.

Sva društva za osiguranje koja se bave reosiguranjem na tržištu Srbije u poslednje dve godine iskazala su neto dobitak.

Ukupni neto dobitak tržišta reosiguranja u 2011. godini iznosio je 368 miliona dinara. U 2012. godini ukupni neto dobitak iznosi 439 miliona dinara što je za 19 odsto više nego u prethodnoj godini.

Domaće tržište reosiguranja je dobro poslovalo u 2012. godini, ali uprkos tome, domaći reosiguravači uglavnom predstavljaju servis za prenos rizika u inostranstvo, koji je potreban zbog domaće zakonske regulative. ■